

Likovni elementi

Likovni elementi su različita sredstva izražavanja kojima se koristimo pri stvaranju dela iz oblasti vizuelnih umetnosti.

Likovni elementi su:

- **linija**
- **tačka**
- **površina**
- **tekstura**
- **boja**
- **valer**
- **oblik**
- volumen
- prostor

Linija je glavno sredstvo izražavanja u crtežu. Osobine linije su:

intenzitet (zavisi od količine pigmenta)

valerska vrednost (količina svetla u nekoj boji ili u sivoj; kod sive to je odnos bele i crne, koliko ima jedne, koliko druge u toj nijansi sive)

oblik (odnosi se na formu koju ima površina ili zatvorena linija; može biti geometrijski ili organski, nepravilna fleka ili forma iz prirode)

debljina

dužina

mekoća/ oštrina

pravac...

Tekstura predstavlja način na koji je površina rešena, na koji su predstavljeni različiti materijali.

Svaku boju karakterišu osobine: ton, valer, i intenzitet.

Kompozicija

Reč kompozicija je latinskog porekla:

con=sa, ponere=staviti

Znači sastaviti, staviti jedno pored drugog.

Kompozicija predstavlja raspored i odnos delova neke celine.

U vizuelnim umetnostima kompozicija označava strukturu koju likovni elementi stvaraju u svom međuodnosu.

Kompozicija je raspored, pozicija, povezanost u boji, obliku, teksturi, itd. likovnih elemenata u okviru posmatranog dela.

Tipovi kompozicije su: horizontalna, vertikalna, dijagonalna, centralna, spiralna...

Horizontalna kompozicija stvara osećaj smirenosti, ravnoteže, monotonije...

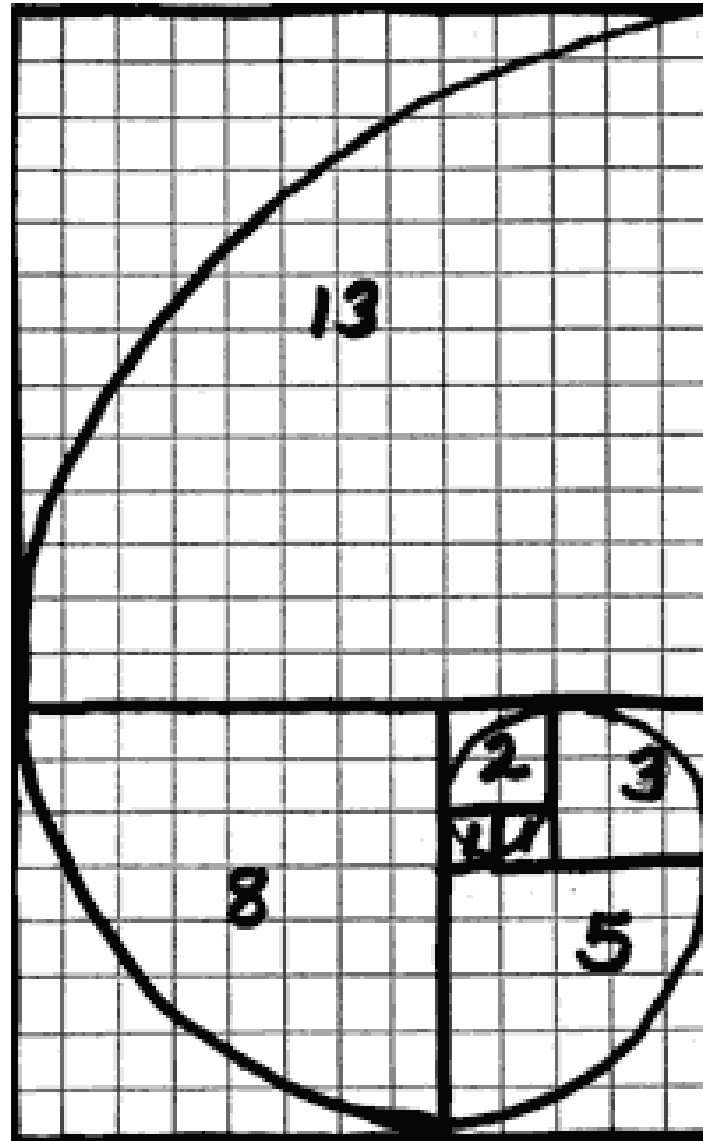
Vertikalna kompozicija vodi nam pogled ka gore; često se koristi za kompozicije koje treba da dočaraju uzvišenost (čest izbor za prikaz Hrista).

Centralna kompozicija podrazumeva da je najbitniji element kompozicije postavljen u centar; pažnja posmatrača usmerena je time na najbitniji detalj.

Dijagonalna kompozicija stvara osećaj dinamike, nagoveštava kretanje, pokret; dok posmatramo dijagonalu izbačeni smo iz ravnoteže, što u nama budi napetost, nemir.

Spiralna kompozicija koristi se za prizore koji sadrže puno elemenata ili radnji: balovi, bitke; vodi oko od centra, spiralno, po celoj površini rada.

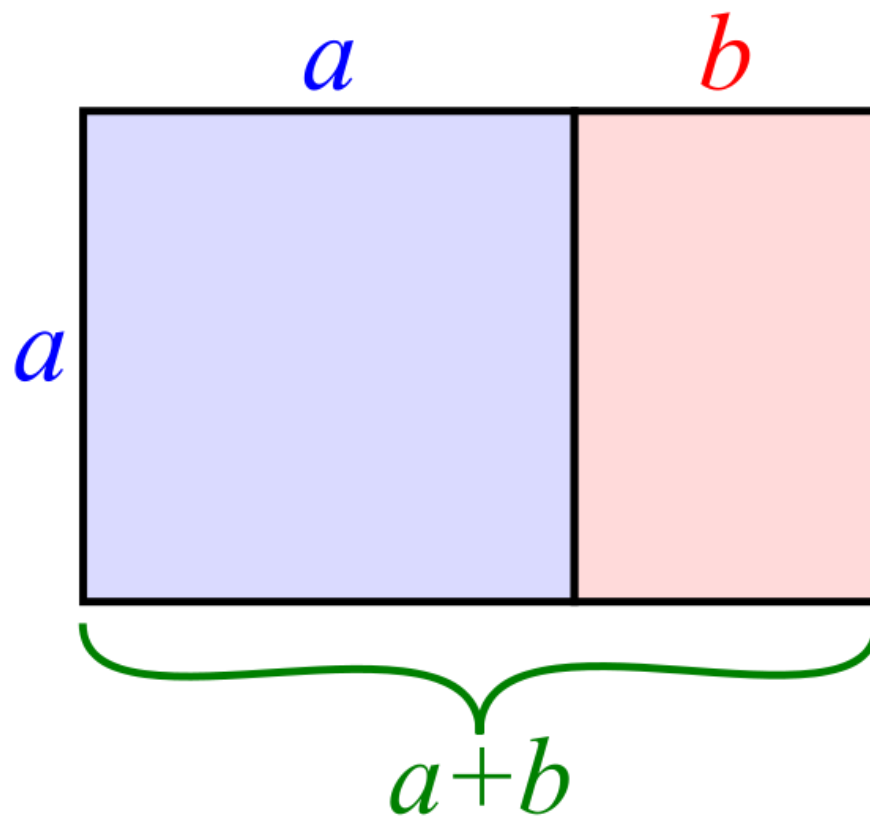
Fibonačijeva spirala

Zlatni presek

$$\frac{a+b}{a} = \frac{a}{b} \equiv \varphi,$$

Umetnici koje smo spominjali i čiji život i rad treba da istražite:

Rembrandt van Rijn

Edgar Degas

Pierre-Auguste Renoir

Vinsent van Gogh

Pablo Picasso

Vasilij Kandinski

Paul Klee

Max Ernst

Ernst Ludwig Kirchner

Otto Dix

Kathe Kollwitz

Emil Nolde

Piet Mondrian

"Cy" Twombly

Jackson Pollock

Willem de Kooning

David Hockney

Robert Rauschenberg

Jean (Hans) Arp

Alexander Calder

Eva Hesse

Georges Vantongerloo

Jean Giraud (Moebius)

Umetnici koje smo spominjali i čiji život i rad treba da istražite:

Joseph Mallord William Turner

El Greco

Edvard Munch

Georges Seurat

Leonardo da Vinci